

Od sylaby do zdania

Od sylaby do zdania

Kamienie

Źródło: a. nn., fotografia barwna, domena publiczna.

Przygoda z sylabami zaczyna się już w przedszkolu. To wtedy dzieci uczą się dzielić wyrazy na mniejsze części, recytując wierszyki lub śpiewając piosenki. **Sylaby** to podstawowe części wyrazu. Dziś przypomnisz sobie najważniejsze informacje na ich temat.

Ćwiczenie 1

Marcel i Lena wrócili z wakacji. Teraz muszą rozpakować plecaki, w których jest mnóstwo różnych rzeczy. Pomóż im, wiedząc, że nazwy rzeczy Marcela są jedno- i czterosylabowe, Leny dwu- i trzysylabowe. Uporządkuj wyrazy, przypisując je do odpowiednich kategorii.

Rzeczy Leny

Rzeczy Marcela

materac

but

miś

kamyki

koc

latawiec

kąpielówki

notes

czepek

bidon

piłka

sandały

karimata

deskorolka

płetwy

okulary

muszelki

parasolka

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Wypisz z podanych niżej wyrazów jak najwięcej jednosylabowych rzeczowników, które się w nich ukryły.

policzek, przesłuchanie, okładka, plaster, prorok, porzeczka, człowiek, kotara, krasnal, pasta, powieść

Ciekawostka

W języku polskim ośrodkiem każdej sylaby jest samogłoska. Spółgłoski nie tworzą sylab, czyli są niesylabiczne. Do wyjątków należą słowa takie jak: pst, brr itp., w których elementem sylabicznym są spółgłoski s i r. W niektórych językach

słowiańskich np. w języku czeskim, spółgłoski mogą tworzyć sylaby. Wyrazy čtvrť – ćwierć, vlk – wilk są jednosylabowe – sylabę tworzą tu spółgłoski r i l.

Ćwiczenie 3

Wymień wszystkie samogłoski, które występują w języku polskim.

Ćwiczenie 4

W poniższych zdaniach podziel wyrazy na sylaby. Podaj liczbę sylab występującą w każdym zdaniu.

Ciocia Celina ciągnie kota za ogon.

Dziadek Ignacy kopie kamień.

Babcia Basia głośno siorbie kisiel.

Ćwiczenie 5

Zaznacz na niebiesko sylaby, w których literka „i” pełni funkcję samogłoski, na żółto – wyrazy, w których literka „i” pełni funkcję miękczenia.

☐ niebieski

☐ żółty

Cio - cia Ce - li - na ciąg - nie kota za ogon.

Dzia - dek I - gna - cy ko - pie ka - mień.

Bab - cia Ba - sia głoś - no sior - bie ki - siel.

Polecenie 1

Wymyśl jak najwięcej wyrazów, które będą pasowały do poniższych opisów.

dwie samogłoski i trzy spółgłoski

dwie samogłoski i cztery spółgłoski

trzy samogłoski i trzy spółgłoski

trzy samogłoski i siedem spółgłosek

cztery samogłoski i siedem spółgłosek

Ćwiczenie 6

Znajdź podane wyrazy w słowniku ortograficznym i wyszukaj w nim wszystkie miejsca poprawnego ich przenoszenia do następnej linijki.

- Hanna,
- lekki,
- poddany,
- nadruk,
- przedsprzedaż,
- kropka,
- auto,
- litera,
- Maurycy,
- reumatyzm.

Ćwiczenie 7

Przypomnij sobie zasady przenoszenia wyrazów i uzupełnij tekst wyrazami z ramki. Wybierz odpowiedzi spośród podanych poniżej.

Miejsca przenoszenia wyrazów to granice między . Zasady są proste:

1. Nie wolno dzielić wyrazów , np. chrzą-szcz.
2. Nie wolno dzielić liter oznaczających jedną , np. pąc-zek.
3. Jeśli na granicy dwóch znajduje się kilka (np. pasta), to granicę można wyznaczyć w dowolnym miejscu, byleby w kolejnej linijce znalazła się chociaż jedna spółgłoska: pa-sta, pas-ta, ale nie past-a.
4. Bywają wyrazy, które można podzielić tylko w jeden określony sposób, np. przed-miot, pań-stwo. W będzie to wyraźnie zaznaczone: przed●miot, pań●stwo albo przed/miot, pań/stwo.
5. Jeśli na granicy dwóch sylab znajdują się dwie identyczne , to koniecznie trzeba je rozdzielić, np. wan-na.
6. Nie wolno dzielić połączeń : eu, au (które czytamy: eł, ał), np. poprawnie: Eu-ro-pa, au-to.

spółgłoski

spółgłosek

samogłosek

głoskę

sylab

jednosylabowych

słowniku ortograficznym

sylabami